

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeteti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utcai részében.

(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.)

Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor oszloftűkötőn estig.

Megjelenik minden vasárnapon.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

A „Dunántuli Közművelődési egyesület kérdésehez.”

(Vége.)

A közm. egyesületek által használt eszközök a következők:

1. kisdud-ovodák,
2. iskolák segítése,
3. tanítók és tanulók jutalmazása,
4. népkönyvtárak alapítása.

A „Dunántuli közm. egyesületnek” a telepítés és a kivándorlás meggátolásának ügye is feladata leendő, tehát szükségkép ehhez való eszközökről is kell gondoskodni.

Nézetem szerint, ezen most említett, és más hasonló egyesületeknél elő nem forduló ezélok megvalósításához eszközökül ajánlkozom:

5. a munka-adó és a munkás közötti közvetítés,
6. a házi ipar fejlesztés,
7. ingatlanok vásárlása és a telepítvényesek között való felosztása.

A felsorolt eszközökben megvannak jelölve egyszerűs mind a munkakörök is, nincs tehát egyéb hátra, mint a központi egyesület és a fiókok között felosztani azokat.

Az általános felügyeleten kívül, a központi egyesület körébe a következők volnának utalandók:

Kisdud-ovodák felállítására és költségének fődözése, a munka-adó és munkás közötti közvetítés, házi ipar fejlesztés és a telepítési ügy (7. pont.)

Röviden kifejtem, miért gondolom a felsorolt ügyeket a központ gondozása alá helyezni.

Először is tehát a kisdud-óvás ügyét.

Mint tudva van, a kisdud-ovoda az az alap, a mire a magyar nyelv terjesztése legbiztosabban helyezhető; ha itt megtanulja a gyermek a magyar nyelvet, a nép és ismétlő iskolában már

tannyelvül használhatja azt; ha pedig 5—6 évig magyarul tanul, lehet remény arra, hogy e nyelvet nem felejtje el.

Ámde a kisdud-ovodák fentartása egyes megyékben sokkal nagyobb pénzerőt kíván, semhogy annak előteremtésére a fiók-egyesület képes volna.

Ne mondjunk többet mint 4—6 ovodát egy-egy megyében, s tegyük egy-egy ovodának költségét évi 400 forintra, vajon képes lesz-e a fiók 1600—2000 frtot ezen ügynek szentelni s e mellett egyéb kiadásait is fődözni? Azt hiszem — nem. A központi egyesület talán képes lesz a legszükségesebb számú ovodák ellátására.

A központi egyesület körébe utalnám az 5—7 pont alatt felsorolt ügyeket is, még pedig azért, mert az ott felsoroltak az egész Dunántulra kiterjesztendők. Csak is ha egy kézben vannak azon ügyek, lehet azok kiterjedéséről nagyságáról tájékozást szerezni, s csak egy helyről lehet azokat üdvösen intézni, mert az egy kézben összegyűjtött adatok jelezik egyszerűs mind a szükségelt tevékenységet.

Ezen általános szempontokon kívül megokolható e javaslat még azzal is, hogy az 5—7 pontok alatt felsorolt ügyek ellátása tetemes pénzerőt igényel, mit csak a központi egyesület teremthet elő.

A központ teendői közé soroznám még azokat az intézkedéseket is, a melyeket a fiókegyesületek bármily ok miatt, nem tehetnek meg. Értsem az ily intézkedések alatt, a fiókok működését gátló akadályok elhárítását.

Nem egy esetben, a magyar nyelv terjesztésének gátja, egyedül a pap és tanító viselkedésében van. Résztint ellenszenv, résztint esőkönyösség, résztint tehetetlenség, résztint nembánomság miatt szenved hátrányt a magyarosodás. Ha az ily ba-

jókban szenvedő urakat a fiók nem volna képes megrendszabályozni, úgy a központnak kellene a fiók segítségére lenni, mert feltehető, hogy a központ, mely a kormány mellett székel, a kormányt hatalom támogatásával, a megrendszabályozás-végre tudja hajtani.

Ha a központi egyesület az eddig elmodottak szerint lenne szervezve, úgy okvetlenül szükségesnek mutatkozik egy állandó irodáuk berendezése; az egyesületnek, kiterjedt munkaköre miatt, tetemes irodai teendője volna, mit jól és gyorsan kell végezni; az irodát ismét kellően kellene díjazni, hogy ne csupán morális kötelezettséget érezzen az ügyek elintézésében.

A fiókok munkakörébe osztanám a 2—4 pont között felsorolt ügyeken kívül, még a kisdud-ovodák és házi ipar iskolák fölötti felügyeletet, mire a központ, távolság miatt, nem képes. A fiókok feladatát képezni, az iskolák látogatása.

Az iskolalátogatást igen fontosnak tartom. A fiók csak akkor lehet tájékozva az iskolák szükségletéről, az oktatás menetéről, ha az iskolák beléletét tüzetesen ismeri az iskolák beléletének ismerete nélkül a fiók sőtétben fog tapogatózni, nem tudja a kellő eszközöket alkalmazni, működése félszeg, az eredmény kétes értékű lesz.

Azt hiszem, a közoktatási kormány nem gördítene akadályokat az elé, hogy iskolalátogatók csak is egyleti tagok neveztesse ki.

A fiókoknak kötelességük volna időszakonként legalább félévénként, észleleteik, tevékenységükről a központnak részletes, kimerítő, jelentést tenni; e jelentésekből alkalma lenne a központnak a fiókok működését figyelemmel kísérni, s egyuttal az egész Dunántul közművelődési ügyéről teljes képet alkodni.

TÁRCZA.

A feleség a barátok szemében.

— Lehetetlen, kedves barátom! a feleségem vár. Férjnek a felelete ez, a ki ilyen formán felel barátja zaklatásaira, hogy továbbra is a klubban marasztalja.

— Hisz még nem jár későre az idő, — veti ellen emez.

— Tíz perc múlva éjféli lesz. Feleséges embernek ily időben már illik hazameenni, s ez korántsem nevetéses.

— Hát talán feleséged szoknyájához vagy varrva? — Nem vagyok; de nem akarok neki nyugtalan-ságot okozni. Ez oly csekély figyelem irányában, hogy magam is gondolom, nem valami sok érdemet szer-zek vele.

— Kétségtelenül mindig szemrehányással fogad, valahányszor későn mégy haza? — folytatá a barát gu-nyolódva.

— Csalódom.

— Akkor hát más a szisztémája: lemondó arcz, csipkedő ajkak, jelentős rövid szavak. Ismerem jól az egész répertóirt.

— Nem tudsz te bele semmit se, nincs benned közös érzelem! — válaszolá a férj vállvonítással.

— Nincs ott szó közös érzelemtől, mikor az ember megvallja az igazat.

— Feleségemben nincs semmi nevetéses, mint te ráfogod, s én nem vagyok oly kislelkű, mint rólam hiszed.

— Bizonyítsd be azzal, hogy itt maradsz.

— Már miért? A játék fáraszt. Igen nagy itt a hőség. Kedvem volna aludni. Ezek az okaim. Isten áldjon!

— Jól mondá nekem a minap Ulrik. . . .

— Mit mondott neked Ulrik? — kérdé a férj, menőfeiben.

— Mit! hát azt mondta, a mit mindenki beszél a klubban és másutt is.

— Hát mi az?

— Hogy barátaid számára elvesztél, és házas-ságod nagy szerencsétlenség volt. . . .

— Hogy — hogy?

— Rajok nézve.

— Ah! . . . hát barátaim miért nem jönnek hoz-zám, miként régebben is? Mi gátolja őket?

— Nem úgy van, mint régen volt.

— Miért nem? Most ketten vagyunk egy helyett, a kik fogadjuk őket. Feleségem derék egy pajtás.

— Ismerem őt jól!

A férj türelmetlenül esztentett egyet az ujjával. — Különös! te mindig ellenszenvvel voltál Natália iránt, holott alig találkoztál vele kétszer vagy há-romszor.

— Biztosítlak. . . .

— Az igaz, Natália nem tökéletes, a mi sokkal rosszabb volna rá nézve is meg rám nézve is. De jó tulajdonai vannak és a mellett bájos. Igaz, milyennek találod őt?

— Igen.

— Mit igen?

— Mindjárt elégeted a csizmaid hegyét. Azt aka-rom mondani, hogy kecses.

— Milyen arczot vágsz ehhez a mondáshoz!

— Hát hogyan akarod, hogy mondjam? A ezer-telen lelkesedés nyugtalanitana téged. Feleséged, mivel meg akarod tudni a nézetemet, a feleséged, mondom, szabályos arczu, cinos természetű. Különbön mindenkinek más az izlése; én nem ócsárlom a tiedet. . . . Mije van arczba bal oldalán? Nemde anyajegy?

— Az, málna.

— Kár.

— Hm! hisz alig hogy látszik.

— Mindegy; holmi csekélység némelykor elég el-csúfítani egy szép arczot.

A férj gondolkozóba esett.

— Van valami kifogásod módora, öltözéke, beszéd-módja ellen?

— Nevelési szempontból feddhetetlen. Meg vagyok győződve, hogy ebben a tekintetben fölényvel bírsz.

— Az igaz. . . de untatsz! Ha úgy nem tudnád becsülni a jellemét, mint én! . . .

— Ah! a jellem! épen ennek vagy a hijjával. Neked mindig szükséged volt pórásra.

— Hagyj engem békében! Én a legszabadabb, a legfüggetlenebb lény, a ki nem tudom elszenvetni a békának még árnyékát se, én, a ki irtózom mindentől, a mi lánczhoz hasonlít!

— Mégis. . . .

— Póráron vezetnek! . . . szavamra, te éles eszű vagy!

— Mit akarsz? felelé jószívűen s együgyűen a barát; láttam eszemmel annyit, mint te, kik együtt esepertünk fel!

— Bizony úgy van! felelé a férj megadással! menjünk be a játszó terembe!

Kováts S. János.

Kamarai ülés.

A soproni kereskedelmi és iparkamara 1890. évi október hó 23-án tartott rendes közös ülésében a következő fontosabb ügyek tárgyaltak:

Az ülés megnyitását, elnök Müller P. bejelenti Barth Tóbiás volt belső kamarai tag elhunytát, és indítványozza, hogy Perger Imre póttag, az elhunyt helyett már most mint rendes kamarai beltag behívassék. A gyűlés tagjai ezen gyászír feletti osztozó részvételük helyekről való felemelkedés által adnak kifejezést és az utolsó választásnál legtöbb szavazatot nyert Perger Imre póttag az ipari szakosztályból mint kamarai beltag meghívandó lesz.

Ezután következik a tárgysorozati ügyek tárgyalása ugyint:

A m. kir. kereskedelmi miniszterium 3246/890. sz. n. magas rendelete egy „magyar kereskedelmi részvénytársaság” alapítása ügyében kifejti, hogy ily társaság alapítása a kiviteli és beviteli kereskedelem érdekében azért nagyon kívánatos, minthogy az egyes kiviteli vállalkozók saját erejükkel nem igen képesek maguknak kiviteli piacokat biztosítani, míg az említett a kellő üzleti tőkével rendelkező vállalat ebbeli törekvéseiket hatáson támogathatná. A miniszter ur a meghívott kereskedői szakértelmet véleményét meghallgatván az eszmét hazai kereskedelmünkre nézve igen üdvösnek találja és azt minden módon támogatni törekszik s felhívja a kamarát, hogy ez is saját hatáskörében ez eszme érdekében működjen és aláírásokat gyűjtsön.

Az elnökség jelentése szerint a vidékről ugyan nem érkeztek az aláírásra nézve kedvező hírek, a mi azonban Sopron városát illeti, itt ezen hazafias eszme annyiban talált pártolást, hogy 60 drb. részvény lett aláírva, mely eredmény a kir. kereskedelmi miniszteriumnak bejelentetik.

A m. kir. kereskedelmi miniszterium folyó évi 34398/VI. sz. n. rendeletével értesíti a kamarát, hogy annak indítványát, mely szerint a kamarai illetékek fizetésére köteles iparágak egy jegyzékbe foglaltasának, illetőleg a 26,898/870. sz. n. kelt miniszteri rendelethez esatló hasonló jegyzék helyesbítessék, nem véli elfogadhatónak, mert azt sem szükségesnek, sem czelszerűnek nem tartja, minthogy egyrészt ott a hol a kamarák az illeték fizetési lajstromok felállításával megbízott pénzügyi közvegekkel egyetértőleg működnek, azoknak a szükséges felvilágosításokat adják és velük együttesen működve a felállított lajstromokat felülvizsgálják, nem igen fognak felszólamlások előfordulni, másrészt pedig az ipar folytonos fejlődése következtében mindig új meg új iparágak keletkeznek, melyeknek olnevezése vidékenként nagyon különböző s ennél fogva nem látszik czél szerűnek, ezeket egy részletes jegyzékben fixirozni. Végül pedig az ipartörvény 183. §-a e tekintetben úgy is tartalmaz utmutatást és az idézett rendelet 7. pontja körülírja azon eljárást is, mely azon esetekben követhető, ha kétely merül fel az iránt, hogy valamel iparág illeték fizetés köteles-e vagy sem?

Tudomásul és ahoztartásul szolgál.

A m. kir. kereskedelmi miniszterium 50,705/VI. sz. rendelete a közep kereskedelmi iskolák reformja ügyében a soproni kereskedelmi akadémia és a zalaegegerszegi kereskedelmi iskola igazgatóságának véleményével együtt kiadatott a kamara kereskedelmi szakosztályával véleményezés végett, mely utóbbi megjegyzi, hogy a tanterv felülvizsgálatát szükségesnek tartja, különösen oly irányban, hogy a nyelv és irálytanra több gond fordítassék, kivált a kereskedelemben szükséges német és francia nyelv tanítására. Azt, hogy a német irodalomtörténet tanítása mellőztessék és a helyett a nyelvtani órák hetenkénti 5 órára szaporíttassanak, és hogy a német nyelv előadása német nyelven történ-

jék, a szakosztály élénken helyesli, mert csak ily módon lesz a német nyelv alaposan elsajátítható, mi annál szükségesebb, mert a művelt magyar kereskedőnek anyanyelvén kívül legalább is egy kultur nyelv tudása szükséges és hogy ez főleg a német nyelv, azt minden ellenkező áramlat dacára senki sem fogja tagadni, a ki tudja, hogy kereskedelmi viszonyaink is a geográfiai fekvésnél fogva a kereskedés tekintetében főleg az osztrák tartományokra, Svájcra és Németországra vagyunk utalva, melyek volünk élénk összeköttetésben vannak.

Itt a francia nyelvnek intenzívobb gyakorlása is szükséges, mert az ugy délnyugati Európában, valamint a levantei kereskedelemnél is szükséges.

Hogy a kereskedelmi földrajz minden osztályban mint rendes tantárgy taníttassék és a szóbeli érettségi vizsgálat tárgyát képezze, valamint hogy a történelem minden os tályban taníttassék és a kereskedelmi váltó-jog és az ipar és kereskedelmi törvény és szépirászat tanítására vonatkozó javaslatot élénken pártolja.

Szintugy pártoltatik a tanerők szervezésére vonatkozó javaslatot is, de kénytelen határozott állást foglalni a javaslat azon indítványa ellen, hogy a tanfolyam négy évre kiterjesztessék.

Látjuk, hogy a szomszédos nyugati tartományokban egy három évi tanfolyam elegendő, ha a tananyag kellően beosztatik.

A kereskedelmi középiskolák tanítványainak száma amugy sem nagy és a meglevők közül is igen sokan nem a kereskedelmi pályát választják a tanulmányok befejezése után, hanem azért látogatják a kereskedelmi iskolát, hogy bizonyos előnyökben könnyebb uton részeshessenek.

Ha már most a tanfolyam 4 évre bővítették ki, akkor ezek is más középiskolákat fognak felkeresni, és a kereskedelmi iskolák tanítványainak száma még lejjebb fog apadni. Igaz ugyan, hogy ez szorosan vett kereskedelmi szempontból felfogva nem volna veszteség, de másrészt van ennek gazdasági és társadalmi jelentősége is, a mennviben ezen tanulók egyrészt fizetésükkkel hozzájárulnak a kereskedelmi iskolák fenntartásához, másrészt a kereskedelmi műveltség szellemét társadalmunk egyéb rétegeibe is átviszik, a mi bizony nálunk csak előnyös lehet, a hol a társadalmi osztályok egymástól annyira elzárkóznak.

Ha már most ezen szakiskolák látogatása a tanfolyam meghosszabítása által megneghezítve lenne, nagyon sokan a kerületbeli tanítványok közül a közeli bécsi és gráci kereskedelmi iskolákat fognák meglátogatni, a hol csak három évi tanfolyam van és a hol már most, dacára hogy a tanfolyam most még itt is, tul is három évi, a magyar tanulók száma nagy, például a bécsi kereskedelmi iskolában 57 magyar tanuló van.

A kamara a szakosztálynak ezen véleménye értelmében teszen felterjesztést a m. kir. kereskedelmi miniszteriumhoz.

A szentgotthárdi helypénz-díjszabályzat módosításokkal terjesztetik fel a miniszteriumhoz.

A m. kir. miniszter a tomesvári kamara által rendezendő „Délmagyarországi ipar és földművelési kiállítás” ügyét pártolás végett ajánlja. Ezen kiállítás tartama 1891. évi július 19-től szeptember 13-áig tervezetik.

Elnöki indítvány folytán ipartanácsi rendes tagokul Sopron városánál Czeke Ágost és Dörfler György urak, póttagokul Ritter Vilmos és Krausz Károly urak ajánlatainak: Sopronmegyében pedig Mohl Bódog kapuvári és Grüssner Antal kismartoni lakosok rendes tagokul, Fischer János nagymartoni és Ollinger József kismartoni lakosok pedig póttagokul ajánlatainak.

Ezen indítvány, valamint a kamarakerület egyéb törvényhatóságaira nézve tett hasonló indítvány elfogadtatik.

mit jelentsen komor arca és boros homloka. Ekkor az ifju az aranyhaju Loreley történetét mesélte el a szerelmes bajosfiával, ki. . .

„Bihari Elemér jogász” olvasá Avarffy báró egy névjegyén, melyet inasa tálcán hozott be.

— Vezesd be! — parancsolá. — Flóra — folytatá leányához fordulva — talán ismerősöd?

— Igen atyám, — viszonzá a leány elpirulva és visszafojtott lelekzettel. — Bihari Elemér fiatal baritonista akadémianknban, kit te is gyakran megdicsértél. Még csak jogász, de szép tehetségű és. . .

— Hahaha! szakítá félbe a báró, még csak jogász, de olyan hangja van, mint a bikának; ilyen a fiatal! Ó még csak jogász, ugy-e Flóra, pompás!

A báró alig jött magához a sok nevetéstől, midőn az ifju belépett és megtevé első iátogatását annál a férfinál, kinek egyetlen leányát szerette.

Bihari Elemér ezután gyakran ellátogatott a házhoz, utóbb nagyon is gyakran eljött.

Majd mindennap együtt énekeltek, duettben és a báró idős nővére Gertrud zongorán kísérte őket. A báró nagyon szerette a zenét és dalt, s gyakran végighallgatta. Egyet azonban még sem vett észre, sőt fogalma se volt róla. A jogász ugyanis nemcsak a kótákat nézte, hanem Flóra fekete szeméibe is betekintett, s hangjegy-olvasás helyett a szemekben olvasott.

— Kérem Bihari ur, ön mindig F-et énekel A helyett — jegyzé meg Gertrud kismasszony egy delután és az A-t jól megütötte a zongorán.

Az F sokkal összhangzóbb és kellemesebb hangzik e dalban, azonkívül az F az életemben nagy szerepet játszik, mondá Bihari.

Az öreg hölgy csodálkozott.

(Vége következik.)

Flóra.

— Rajz. —

Irta: K. Mártonffy Imre.

Igen egyszerű történet.

Flóra gyönyörű, kedves leánya volt, aranyszőke hajjal s oly mélytűzű fekete szemekkel, hogy a ki hosszasan belepillantott, az nem bírta többé levenni tekintetét, az meg volt igéze.

Igy járt egy fiatal énekes. Nem volt hivatott énekes, vagy olyan, ki abból el, hanem dilleltás, ki ugy énekelt mint a madár, ha kedve kerekedik. Tulajdonképen még csak elsőéves jogász volt, de rendkívül éles elmével megáldva, természetes, szellemes humorral és gyönyörű hanggal, szóval nem közönséges ifju.

Elég volt egyszer a mélytűzű fekete szemekbe pillantania, s ha el is fordítá tekintetét, az nem bírta ezt tenni heves szívfejdalom nélkül.

Flórának is szép hangja volt és öreg édes atyjának kedvence és szemefénye vala. Atyja a gazdag Avarffy báró, a környék és város szeretőit ura volt, leányát mádra s megosztotta szeretetét közte és egyetlen Flórája közt.

Flórát bevitte Budapestre a zeneakadémiába, hol tovább képezette hangját. A jogász mint tenor baritonista szinten ellátogatott az akadémiába. Itt ismerkedtek meg szorosabban egymással. Gyönyörű bariton hangjától rezgett a terem, s elragadott mindenkit az a mely érzés, melyet az ifju beleöntött. Ha pedig Flóra énekelt a reményről, szerelemlről, Elemér — így hívták az ifjut — magyott sóhajtott és lehajtott fejt. Ez a mély sóhaj aggasztotta a fiatal leányt, későbbben már jobban megszokta. Sőt alig mul el próba, melyen a megszokott sóhajok elmaradtak volna.

Egy napon Flóra próbáról jött haza. Lassan ment, gondolatokba merült. Utána ment a szerelmes jogász, ki aznap nagyon lehangottnak látszott. A fiatal leány igen nyájasan fogadta üdvözlétét, s mélytűzű fekete szeméivel hosszasan nézte az ifjut. Azután kérdezé, hogy

A soproni bankfiók megkeresése a folyó év vég vel szabályszerűen kilépő négy vállóbiráló, t. i. Báu Ferenc, Pfeiffer Bódog, Ritter Vilmos és Steiner Ignác urak ismét ajánlatainak, azonkívül még Russ János Ker. és Heiszler J. M. urak.

A soproni kereskedelmi akadémia igazgatóságának azon megkeresése folytán, hogy az ezen intézet keretében létesítendő női kereskedelmi tanfolyamhoz anyagi segély szavaztassék meg, a kamara az esetre, ha 10 hallgató találkozik, 100 frtnyi évi segélyt engedélyez.

A magyaróvári kereskedők megkeresése kereskedelmi tanonciskolájuk segélyezése miatt olykép intéztetik el, hogy 60 frt évi segély szavaztatik meg.

Végül megjegyztetik, hogy az aláírás a 200 frt névértékű „Magyar kereskedelmi részvénytársulat” részvényére még nincsen befejezve és hogy még jelentékeny aláírások várhatók.

Helyi és vidéki hírek.

— A községi bucsu. A helybeli plébánia templom védőszentjének, Imre herceg ünnepét ma tartják meg a katolikus egyházközségi hívek, vagyis ma tartják meg Kőszegen a bucsut. Különös látványosság nem nyujt ez a bucsu; minden a rendes kerékgyűlésben halad; csak a plébánia-templomban fényesebb ma az istentisztelet, mint egyébkor és ott a németek kívül 10 órákor magyar prédikáció is lesz.

— A sírok ünnepéről. Halottak estéjén és napján a temető felé fordult a közönség kegyeletos érdeklődése, hol mindegyikünknek akadt kedves halottja. Egész népvándorlás indult meg vasárnap este a temető felé, halomszámra hordva a szebbnél-szebb koszorukat. Némán haladt a temetőt látogató a feldíszített sírok között, átengedve magát gondolatainak. A síri esendbe csak a kápolnában felhangzó imádság, s az ember hű kísérei, a haranghangok vegyültek melabús melódiaival.

— Requiemek. A halottak napján szokasos requiemet plébánia-templomunkban hétfőn reggeli 9 órákor tartották meg. Major János prépost-plébános misézett segédlettel s nagy ájtatos közönség hallgatta. A templomban díszes katófalk állott. Kedden ugyanaz időben a helybeli kath. plébánia jöltevinok lelki üdvéért tartottak gyászistentiszteletet.

— Öngyilkosság. Csütörtökön a délelőtti órákban villámgyorsasággal terjedt el Kőszegen a hír, hogy Kis József honvéd százados, kezelőtiszt föbe lőtte magát. A hír, sajnos, valónak bizonyult. A százados 9 óra tájban hazulról távozva, kikelt arcezal sietett a honvéd-kaszárnyába, hol a betegok szobájában forgópisztoollyal homlokra lőtte magát és szörnyedt halt. Tettének oka felől különböző verziók keringenek, amelyekből a valóságnak megfelelő csak az, hogy a kezelés körül merültek ugyan fel rendtelenségek, de a katonai kincstár ő általa nem károsodott meg. A kezünköz került gyászjelentés következőleg szól: A 18 ik honvéd gyalog-ezred 3 ik zászlóalj tisztikara megszorodott szívvel jelenti Kis József százados, kezelőtiszt urnak 1890. évi november 6-án történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó évi november 7 én delután 4 órákor fognak a róm. kath. vallás szertartásai szerint a kovács-utcai Pohl-müller-féle házból a helybeli sírkertbe örök nyugalomra tetetni. Kőszeg, 1890. évi november 5-án A honvéd-tisztikar.

— Bucsu Svábfaluban. Kőszegnek azon félreeső külvárosában, melynek mult századbeli bonépesítése alkalmával az elődök az éppen nem díszes Svábfalu nevet adták, esütörtökön bucsut és ünnepet ült a nép. Kised, e mos templomának szt. Lónárd a védőszente és annak a tiszteletére gyűlt abban össze az egész telep lakossága ájtatoságra, melyen Eberhardt Gyula segédlelkész végezte a papi teendőket. Bucsuebéd is volt Pöllhammer Mihály tanító házánál, és azon a fungáló urakon (pap és kántor) kívül egyéb meghívottak is résztvettek.

— Tűzpróba. Hlyent állott ki tegnap este zenekarunk a „Strucz”-szállóban, vonóhangszerrel lépve ki először a küzdtere. Hogy sikerült-e ez a tűzpróba, és mennyi volt a „kixer”, amit egy német hirdetései ez edulán kilátásba helyeztek, arról ma már sokan fognak tudni, de lapunk csak a jövő számmal fog referálni.

— Legyünk résen! Kőszegnek egyik kiválóbb művelési ága a szőlőtermelés. Ez képezi főbb jövedelmi forrását a szegényebb néposztálynak, mely anélkül hamarjában sem foglalkozást, sem kereset nem találna. Ha szőlőinkben baj esnék és phylloxera pusztítaná, nagyon megérezné népünk, amint megérzi a fagyból és jégveresébtől származó bátrányt, ha az csak muló baj is. Ha már be kell következnie a csapásnak, a melyet ránk mér a phylloxera, foglalkozzunk vele idejében, hogy olyan súlyos ne legyen. Kutassunk, keressünk, hátha itt van már! Egyik városi képviselő a nyáron gyanus tünetekre velt bukkanni, amelyek abból állottak, hogy némely szőlőtöke elerőtlenedett és levele elszárgult. Ez esetet felemlítettük egy nem regen itt járt Balaton vidéki uri embernek, aki urra figyelmeztetett, hogy a phylloxerát nem a hervadó, hanem az egészen friss tőkén kell keresni. Azt mondja: „A mely tőkének a levele egyszer elszárgul, avval a tőkével a phylloxera már végezt és tovább megy. A teljesen ép, zöld hajtásu tőkére megy; ott kell keresni, és pedig úgy, hogy egy ilyen erőshajtásu tőkét kivesszünk és gyökérszárait nagyító üvegen át vizsgáljuk. Az azt ellepő igen apró sárgás foltok a phylloxera tanyájára mutatnak.” Mondják továbbá, hogy az így ellepett szőlők izgatva, szerfölött buján teremnek, s hogy ez buja termés a phylloxera jelenlétére enged következtetni. Legyünk résen, hogy számolhassunk a beállható körülményekkel.

Arverési hirdetményi kivonat.

A községi kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság közlre teszi, hogy a községi takarékpénztár végrehajtónak Höfer József, Höfer Anna feriezse Munárné és Binder János ügyvéd, mint elhalt Höfer János ismeretlen örökösei részére kirendelt ügygondnok végrehajtást szenvedők elleni 20 frt tőkötvetelés és járnékai iránti végrehajtási ügyében a községi királyi járásbírósa területen levő a Köszeg határában fekvő a községi 713. sz. tjkvben A. 1324 br. 780. összeírású sz. házra az árverést 589 forinttal ezennel megállapított utóajánlati árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1890-ik évi november hó 17-dik napján délelőtt 10 óraker Köszegen alulírt bíróság helyiségében

megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan 589 forint utóajánlati áranak 10 százalékat, vagyis 58 forint 90 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. költ igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bantapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Kelt Köszegen, 1890-dik évi szeptember hó 13. napján.

A községi királyi járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Saary,
kir. aljárásbíró.

TICHO FÜLÖP

Brünn, Krautmarkt, 21, szetküld postautóvételével csak valódi brünni posztó-szöveteket.

- Egy maradék posztó, 3.10 m. ruhakelme jó minőségben 5.— frt
- Egy maradék posztó, 3.10 m. legfinomabb minőségben 10.75 " "
- Egy maradék fekete posztó, 3.10 m. salon-ruhára 9.— " "
- Egy maradék telikabát-szövet, jó minőségben 5.40 " "
- Egy maradék telikabát-szövet, 2 m. loden vadász-kabáttra 4.— " "

Hölgy-cikkek.

- Egy teljes fekete terno- vagy Kammgarn-ruha, 10 m. 5.—, 5:50 frt
- Egy teljes baci- vagy tall-ruha, 10 m. 8.—, 5.—, 6.—, 12.— " "
- Egy tell vallravető, 10/4 nagy, Himalája, tiszta gyapju 4.— " "
- Egy tell vallravető, 9/4 nagy 2.— " "
- Egy jute-függöny, teljes, török desszinben 2:50 " "
- Egy jute-garnitúra, 2 nagy, és 1 asztalterítő 3:50 " "
- Egy Tunis-függöny, arannyal át-szőve, gyönyörű csokossal és bojtjal ellátva, mindenféle színben 4:50 " "
- Egy maradék Manilla futó-szőnyeg, 10—11 méter hosszú 3:40, 4:40 " "
- Egy drb. házi lenvaszon, 1/4 széles 4:50 " "
- Egy drb. házi lenvaszon, 1/4 széles la minőségben 5:50 " "
- Egy drb. rumburgi szek lenvaszon, 1/4 széles 6:50 " "
- Egy drb. Stofania-vaszon, 1/4 széles, teljes pöttek a lenfonálnak 9.— " "
- Egy drb chiffon, igen jó minőségben 4:50, 5:50, 6:50 8.— " "
- Egy drb atlasgradl. ágybohuzókra, la. 8:50 frt, 11a 5:50 " "
- Egy drb canevas, la min. ágybohuzókra 6.— " "
- Egy drb. lenszövet, varrás nélkül, darabja 2 m. hosszú 1:10 " "
- Egy drb rumburgi Oxford, la 6:50 frt, 11a 4:50 " "
- Hölgy-íngek Chiffonból, vagy crás lenvaszonból, csipkével 6 darab legjobb rumburgi fonállal és svájci him-zessel 6 darab 6.— " "
- Egy fiaker terítő, 2.—, egész 2:50 " "
- Egy tricót-Taille, minden színben 1:30 " "

Mintak az egész cikkekről és képes árjegyzékek ingyen és bérmentesen káldetnek.

Fog-Elixir, fogpor és fogpasta a főtisztelendő és hegyes 'Benedek-rendü' szerzetesektől

Soulec-i apátság Grondéban.
Prior: Dom Magalonne.
2 arany orem:
Brüsszel 1880 - Londen 1882
A legmagasabb kitüntetések.
Feltalál: 1373-ban Pier. Boursand
ittott: Prior által.

A főtisztelendő és hegyes 'Benedek rendü' fog-elixirjének minden-napi használata, — egy pár cseppnyi adag egy pohár vízben — megakadályozza a lyukas fog képződését és meggyógyítja a lyukas fogat, melynek fehér fénnyé és szilárdságot kölcsönöz, s a mellett a foghúst erősíti és ópen tartja.

Olvasóinknak tehát tényleg szolgálatot teszünk, a midőn ügyelmüket ezen régi és hasznos készítményre felhívjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedüli óvász a fogfájás ellen.

Ház alapított 1807-ben. **Bordeaux** 108 és 108.

Föllygnek: Rue Croix de Sequoy.

Kapható minden nevezetesebb illatszerárú-kereskedésben, gyógyszerárúkból és gyógyszerárú (drogue) kereskedésekben.

Vasuti menetrend.

Kilom.	Állomások.	sz. vegyes vonal		
		11.111. oszt. kocikkal		
		Budapesti idő.	reggel	d. u. este.
—	Köszeg	ind.	5:15	12:04
6	Lukácsláza (m. h.)		5:29	12:17
12	Német-Genes (m. h.)		5:48	12:35
18	Szombathely	érk.	6:01	12:47
—	Szombathely	ind.	6:45	3:30
7	Német-Genes (m. h.)		7:01	3:46
13	Lukácsláza (m. b.)		7:18	4:03
18	Köszeg	érk.	7:31	4:16

H I R D E T E S E K.

Gyors és biztos segítség gyomor bajok s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosabb gyógyszer-fűvekből a leggondosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgöres, ótvágyhiány, savanyus felbűgés, vértóulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatónak bizonyul. Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalzsam egy megbízható házi-szerzévé lett a népnek. Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Ellamerő iratok ezzel barkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Ovás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-fele életbalzsam” minden üvegekéje kék burkba van csomagolva, melynek hosszoldalán „Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sashoz” címzett gyógyszerből, FRAGNER B. Prága 205—III.” német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódián kapható csak a Készítő

FRAGNER B.

főraktárában, gyógyszerárú a „fekete sashoz” Prágában 205—III. és BUDAPESTEN Torok Jozsef ur gyógyszerésznél, király-utca 12. sz. Budai Emil ur városi gyógyszerárúban a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerárúban van raktár ezen életbalzsamból.

Ugyanott kapható.

prágai általános házi-kenőcs

több ezer bálynyilatkozattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tepedésénél s az emlő megkeményedésénél szűléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, gonyos szakadékoknál, pokolvaruál, körömgöyknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedések-nél, felpuffadásoknál, mirigydagasztatoknál, zsirdaganatoknál, érzékenlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiéretti és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczaros szelencékben

Ovás! Miután a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utánózzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárgea ércszelencze, melybe töltetik, vő rőshasználati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbizonyosabb számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetőség vissza-nyerésére. Egy üveg ára 1 frt.

Az ólakat a hideg idő brálta előtt tisztítsuk jól ki, locsoljuk be petró-ummal, hogy azokból a tyúktetű kivesszet. Az ólakat télen át melegen kell tartanunk, ha azt akarjuk, hogy tyúkjaink télen át is tojjanak. Hogy ezt elérhesük, vegyünk 25 czm. széles, ugyanolyan magas és 1—1 1/2 m. hosszú ládákat, töltsük meg azokat jól félig érett szálmás lőtrágyával és szegyezzük úgy be, hogy ezek kevés trágyagőz párologjon ki belőlök, helyezzük el mintegy 30 czm. mélyen a tyúkok ülőlécei alatt. Ezzel 20—25 napra elég meleget szolgáltatunk tyúkjainknak, ezután újból megtöltjük őket, mely eljárást egész télen át folytatjuk.

Az etetésre és itatásra nézve a következő eljárást ajánlom:

Reggel, a midőn a tyúkokat ólpaikból kibocsájtjuk, langyos vizet egy kevés tejjel vegyítve öntünk ivóedényekbe, miután a tyúkok előbb isznak és csak azután esznek. Azután veszünk főtt buzát, árpát vagy borsót, összekeverjük főtt burgonyával és jól összetörjük, vegyítünk hozzá összetört tojásheját és egy kevés sót és mindezt langyosan adjuk nekik.

Délben eledelül felíg főtt magot egészben és ételhulladékot (leveles főtt zöldség, vastagétel vagy kenyér), ivóul pedig főtt magról leszűrt vizet langyosan adunk nekik. Estére ismét ugyanazt kapják a mit reggel.

Miután a tyúkok télen a nekik szükséges rovarokat meg nem kereshetik s hogy ezen eledelük kárpótolva legyen, tartunk e célra házinyulakat s azok husával etessük, vagy ha ez nehézségekbe ütközne, akkor hozassunk a vágóhidról marha vért s avval etessük egyszer napjában s akkor a fent írt esteli etetés elmaradhat.

Ezen eljárást pár éven át gyakorolom és a következő eredményt értem el:

Faj	Egy évi tojások száma	Tojás sulya drbonként
Spanyol	170-től 190-ig	65 gr.
Kochin	140 „ 160 „	54 „
Brama	180 „ 200 „	58 „
Plimuth	160 „ 170 „	60 „
Körönséges	120 „ 140 „	62 „

Kolener Barna, földbírtokos.

Nyilt-tér.

Fekete selyemszövetet 60 krtól 11 frt 65 krtig méterenkint — sima és mintázott (mintegy 150 különböző minőségben) — darab- és végszáma, porto- és vámentesen szállít Henneberg G. (es. és kir. udvari szállító) gyári raktára Zürichben. Mintákat rögtönösen küld. Levelekre 10 kr. porto váratik.

Piaczi-árak

1890. évi október hó 31-éről.

	100 kilo idei	7 frt. 70 krtól	7 frt. 85 krtig
Buza	100 kilo idei	7 frt. 70 krtól	7 frt. 85 krtig
Roza	7	7	50
Árpa	7	8	
Kukoricza	idei 6	20	6
Kukoricza	tavali 7	20	7
Zal	6	70	6

	frt. kr.		frt. kr.
Buzaliszt I.	100 kilo 15 30	100 kilo burgonya	1 70
„ II.	15 —	Marhahus 1 kilo	48
Rozsaliszt I.	13 40	Marha zsír	1 10
„ II.	12 50	Disznóhús	56
Buzakorpa	4 10	„ zsír	68
Rozs	4 75	Borjulus	60
Köleskása	11 —	Birkahus	40
Dara	17 —	1 méterül bükkfa	13 50
Árpa dara	8 —	„ dorong	10 —
Szena	2 52	„ tölgyfa	9 40
Szalma	1 90	„ dorong	7 80

ő császári és apostoli királyi felségének
1890. április 12-én kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindított a

XV. MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

a „Fehér kereszt” egyesület, a budapesti szünidei gyermektelep-egyesület, a „Mária Dorottya”-egyesület, a nagybányai jótékony egyesület, a szekelyföldi iparmúzeum, az országos közegyi és körjegyzők árvaháza, a borsodmegyei nőegylet miskolczi árvaháza, a vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árvái részére alakítandó alap, a magyar hírlapírók nyugdíjintézete és vegre a zagrdbi országos sikotnémaintézet javára fog fordíttatni.

E sorsjáték összes, 8767-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint

160,000 forintra rugnak, és pedig:

1 főnyeremény . . . . . 60,000 frttal	
1 nyeremény . . . . . 10,000 „	
5 nyer. egyenk. 1000 frttal 5000 frt	200 nyer. egyenk. 50 frttal 10,000 frt
10 „ „ 500 „ 5000 „	6500 sor.-ny. „ 10 „ 65,000 „
50 „ „ 100 „ 5000 „	

A buzás visszavonhatatlannal 1890. évi december hó 16-án történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók : a lottóigazgatóságnál Budapesten (Post fővámház földemelet) hova a megrendelt sorsjegyek ára postautóvány mellett előre beküldendő ; valamennyi lottos, só- és adóhivatalnál ; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Merkur”-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyaruló közegnél.

Budapest, 1890. október 1-én.

Magyar kir. lottó-igazgatóság.